

خوراکی‌ها در صدر تورم ماهانه تیر قرار گرفتند

بی تفاوتی بازار به مصوبه معاون اول رئیس جمهور

اگر چه عوامل متعددی در افزایش نرخ تورم تیرماه مؤثر بوده، اما خوراکی‌ها در این گرانی پیشتاز بودند. معاون اول رئیس جمهور در هفته ابتدایی تیر ماه در جلسه ستاد تنظیم بازار مصوب کرده بود که هر گونه افزایش قیمت کالاها ممنوع باشد و قیمت ارز اق و کالاها ی اساسی باید به وضعیت قبل از جنگ ۱۲ روزه بازگردد.

■ ■ ■

بعداز جنگ ۱۲ روزه و از همان روزهای ابتدایی که دولت با افزایش قیمت خودرو، اینترنت، نان، گوشت قرمز و دیگر اقلام مشابه و همچنین تغییر بهای ارز واردات برخی از این کالاها و ایجاد تأخیر در گشایش ارز برای واردات کالاها ی اساسی یا نهاده‌های تولید آن موافقت کرد، می‌شد پیش‌بینی کرد که آهنگ صعودی نرخ تورم بلندتر شود. هر چند دولت در قالب مصوباتی درصدد بود تا قیمت اقلام اساسی را کاهش دهد، اما واقعیت آن است که تنظیم بازار علاوه بر تنظیم قیمت‌ها الزامات دیگری نیز نیاز دارد.

بخشی از تورم اعلام شده تیر ماه از سوی مرکز آمار که حالا از ۴۱ درصد نیز گذشته و پیک دو ساله را ثبت کرده به دلیل اثرات هیجانی ناشی از جنگ است، اما تورم کشور فارغ از این مسائل با تکیه بر متغیرهای بلندمدت نیز افزایشی است. نگاهی به نرخ تورم نشان می‌دهد از دی سال گذشته غیر از یک ماه روند تورم صعودی بوده است.

بخش مهمی از دلایل این مسئله به وضعت بودجه و انبهاات اقتصادی و همچنین شرایط حاکم بر تولید که در حال حاضر بیش از هر زمان دیگر از ناترازی انرژی رنج می‌برد، بازمی‌گردد. علاوه بر موضوع خاموشی‌ها که در وضعیت تولید تأثیرات گسترده‌ای داشته، سایه تأخیر در واردات مواد اولیه تولید نیز بیش از هر زمان دیگر بر سر فالان اقتصادی سنگینی می‌کند. بر این اساس ریشه تورم فعلی نه فقط در مسائل مربوط به جنگ، بلکه به متغیرهای دیگر نیز وابسته است.

■ جزئیات گزارش مرکز آمار از تورم تیرماه

تیر سال جاری، شاخص قیمت مصرف کننده خانوارهای کشور به عدد ۲۶۰۰ رسيد که نسبت به ماه قبل ۲۵/۵ درصد افزایش، نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۲/۱ درصد افزایش و در ۱۲ ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل ۳۵/۳ درصد افزایش داشته است.

منظور از تورم نقطه به نقطه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت نسبت به ماه مشابه سال قبل است که در قیمت ارسامال، تورم نقطه به نقطه خانوارهای کشور به ۴۱/۲ درصد رسید، یعنی خانوارهای کشور به طور میانگین، ۴۱/۲ درصد بیشتر از تیر ۱۴۰۳ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند.

۱۲ گزارش ۲ هادی اسماعیلی

تورم نقطه به نقطه تیسر ۱۴۰۴ در مقایسه با ماه قبل ۱/۸ واحد درصد افزایش داشته است. منظور از تورم ماهانه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت نسبت به ماه قبل است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در ماه گفته شده تورم ماهانه خانوارهای کشور برابر ۲۵/۵ درصد بوده است. همچنین تورم ماهانه برای گروه‌های عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» ۵۸/۱ درصد و بسیاری گروه عمده «کالاها ی غیر خوراکی و خدمات» ۲/۶ درصد بوده است.

طبق داده‌های منتشر شده منظور از نرخ تورم سالانه، درصد تغییر میانگین اعداد شاخص قیمت در یک سال منتهی به ماه جاری، نسبت به دوره مشابه قبل از آن است که در تیر ۱۴۰۴، نرخ تورم سالانه برای خانوارهای کشور به ۳۵/۳ درصد رسیده که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل ۸/۱ واحد درصد افزایش یافته است.

علاوه بر موارد گفته شده، نرخ تورم سالانه کشور در تیر ۱۴۰۴ برابر ۳۵/۳ درصد است که دامنه تغییرات آن برای دهک‌های مختلف هزینه‌ای از ۳۵/۰ درصد

برخی نمایندگان فروش شرکت‌های

وارد کننده کالاها ی اساسی به منظور گران‌فروشی، فاکتورهای فروش را با قیمت مصوب ا اعلام می‌کنند و در عین حال از واحدهای صنفی خریدار کالاها ی اساسی می‌خواهند و جوه اضافی را نیز به عنوان پشت فاکتوری در حساب‌های دیگر واریز کنند که باز سان ما به شدت با این پدیده مقابله خواهند کرد

برای دهک دهم تا ۲۵/۶ درصد برای دهک‌های هشتم و نهم است.

بر این اساس، فاصله تورمی دهک‌ها در این ماه به ۰/۶ واحد درصد رسيد که نسبت به ماه قبل (۸۰/۰ واحد درصد) ۲۰/۰ واحد درصد کاهش داشته است.

■ تداوم روند صعودی تورم

بررسی روند تورم ماهانه و نقطه به نقطه در نمودار رسمی مرکز آمار نشان می‌دهد که نرخ تورم از زمستان سال گذشته وارد فاز صعودی تازه‌ای شده و در ماه‌های اخیر با شتاب بیشتری در حال افزایش است. تورم نقطه به نقطه که در بهمن و اسفند ۱۴۰۳ در سطوح پایین‌تری قرار داشت، از ابتدای سال ۱۴۰۴ روندی صعودی به خود گرفته و در تیر ماه به سطح بالایی رسیده است. این بازگشت به سطوح بالاتر، آن هم در شرایطی که اقتصاد کشور همچنان با رکود نسبی مواجه است، می‌تواند نشانه‌ای از ورود به یک دور باطل رکود تورمی تازه باشد؛ دوری که بیشترین فشار بر معیشت اقشار آسیب‌پذیر وارد خواهد کرد.

بررسی روند تورم ماهانه و نقطه به نقطه در نمودار رسمی مرکز آمار نشان می‌دهد که نرخ تورم از زمستان سال گذشته وارد فاز صعودی تازه‌ای شده و در ماه‌های اخیر با شتاب بیشتری در حال افزایش است. تورم نقطه به نقطه که در بهمن و اسفند ۱۴۰۳ در سطوح پایین‌تری قرار داشت، از ابتدای سال ۱۴۰۴ روندی صعودی به خود گرفته و در تیر ماه به سطح بالایی رسیده است

■ نان در قله گرانی

در میان گروه‌های مختلف کالایی، نان و غلات با ثبت تورم ماهانه ۶/۶ درصدی، بیشترین افزایش قیمت را داشته‌اند. پس از آن، روغن‌ها و چربی‌های خوراکی با ۷/۳ درصد، دخانیات با ۶/۳ درصد و قند، شکر، چای و کاکائو با ۵/۸ درصد رشد قیمت در رتبه‌های بعدی قرار دارند. برخی تحلیلگران معتقدند که گمانه‌زنی از تداوم جنگ و اختلال در شبکه توزیع، منجر به افزایش خریدهای پیش دستانه شده است؛ امری که می‌تواند به افزایش موقت فشار تقاضا و نوسان در قیمت‌ها دامن بزند، اما معاون اول رئیس جمهور پس از جنگ از اینکه مردم در خرید کالاها ی اساسی شتاب نگرند، تشکر کرد.

در حالی که مسئولان دولتی بارها بر کنترل نرخ تورم تأکید کرده‌اند، شتاب گرفتن تورم ماهانه در اقلام خوراکی اساسی، زنگ خطری جدی برای ثبات اقتصادی خانوارهاست. برای مقابله با آثار اقتصادی جنگ و جلوگیری از انتقال انتظارات تورمی به سایر بخش‌ها سیاست‌گذاران باید بیش از پیش آماده عمل باشند.

■ وعده مقابله با تورم و احتکار

داود موسوی، معاون بازرگانی وزارت صنعت، معدن و تجارت با تأکید بر اینکه با احتکار کالاها ی اساسی برخورد می‌شود، گفت: کالاهایی که مشمول احتکار هستند فهرست‌شان مشخص و در حوزه‌های نظارتی و بازرسی ورود شده است.

وی بر ایجاد اتاق شیشه‌ای در حوزه توزیع تأکید کرد و گفت: باید در حوزه توزیع، شبکه نظارتی ایجاد و براساس قانون به مسائل آن رسیدگی شود.

معاون بازرگانی وزارت صنعت، معدن و تجارت افزود: کالای اساسی، کالاهایی هستند که به صورت روزه‌مره

مورد نیاز مردم است. در همین راستا در بحث تنظیم بازار به صورت هفتگی جلسات با حضور همه دستگاه‌ها رصد و در صورتی که نیاز به صادرات و واردات کالاها باشد، اقدام می‌شود.

همچنین وزارت جهاد کشاورزی از آغاز چهارمین طرح تشدید نظارت و بازرسی کالاها ی اساسی با هدف مقابله با فروش اجباری و پدیده پشت فاکتورنویسی به قصد گران‌فروشی خبر داده است.

محمد باقری شربیانی، مدیر کل دفتر بازرسی و نظارت بر کالاها ی اساسی در این باره اظهار داشت: این طرح در حوزه کالاها ی اساسی برنج، روغن و شکر که با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی وارد کشور می‌شوند، آغاز شده است و تا زمان پایان یافتن فروش اجباری و پدیده پشت فاکتوری با قصد گران‌فروشی ادامه خواهد یافت.

وی با بیان اینکه این طرح از ۲۸ تیر در سراسر کشور آغاز شده است، توضیح داد: با بروز شرایط بحرانی

جنگ ۱۲ روزه، برخی از نمایندگان فروش شرکت‌های واردکننده کالاها ی اساسی بدون اطلاع این شرکت‌ها، واحدهای صنفی را ملزم می‌کردند که همراه کالاها ی اساسی کالاها ی غیر اساسی را نیز از آنان خریداری کنند. باقری شربیانی درباره ظهور پدیده پشت فاکتوری تصریح کرد: برخی نمایندگان فروش شرکت‌های واردکننده کالاها ی اساسی به منظور گران‌فروشی، فاکتورهای فروش را با قیمت مصوب اعلام می‌کنند و در عین حال از واحدهای صنفی خریدار کالاها ی اساسی می‌خواهند و جوه اضافی را نیز به عنوان پشت فاکتوری در حساب‌های دیگر واریز کنند که باز سان ما به شدت با این پدیده مقابله خواهند کرد.

وی گفت: با رصد، نظارت و بازرسی در حال حاضر این پدیده کاهش یافته و ما برای پیشگیری از چنین تخلفاتی، فهرست اسامی عاملان و نمایندگان توزیع شرکت‌های واردکننده کالاها ی اساسی را به دفاتر بازرسی جهاد کشاورزی استان‌های سراسر کشور برای برخورد احتمالی با متخلفان ارسال کرده‌ایم.

وی تصریح کرد: گران‌فروشی در کشور جایی ندارد و قیمت کالاها ی اساسی باید به دوران پیش از جنگ ۱۲ روزه برگردد و با قیمت مصوب به دست مردم برسد.

■ رصد شاخص‌های پولی

با توجه به افزایش رشد نقدینگی و افزایش پایه پولی، کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند، روند صعودی تورم به صورت ملایم ادامه دار باشد. بر این اساس انتظار می‌رود دولتمردان به جای تمرکز بر مرموباتی همانند حذف صفر که تأثیر چندانی در وضعیت مردم ندارد و به نوعی بازی با رابل است هر چه مصممر بر معیشت مردم و بهبود شاخص‌های پولی تمرکز کنند.

بازگرداندن سرمایه گذاری صندوق توسعه در توسعه میادین نفتی با شرکت سهام عام پروژه

زهرافلاحي، کارشناس حوزه انرژی در گفت‌وگو با «جوان»

ضرورت به کارگیری مدل شرکت سهام عام پروژه در تأمین مالی طرح‌های توسعه‌ای زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز را تشریح کرد

بیشتر در صنعت نفت و گاز ایجاد خواهد شد و خلق ارزش بیشتر نیز خواهیم داشت.

این کارشناس انرژی با اشاره به نقش دولت در این مدل تأمین مالی گفت: دولت در مدل شرکت سهام عام پروژه نقشی کلیدی ایفا می‌کند، اما این نقش، از جنس مداخله‌گری و مدیریت مستقیم نیست، بلکه ناظر، تضمین‌کننده و تسهیل‌گر است. دولت با ابزارهای حاکمیتی خود می‌تواند مسیر موفقیت پروژه‌ها را هموار کند و خداییت سرمایه‌گذاری مردم را افزایش دهد. برخی از مهم‌ترین اقدامات دولت در این زمینه عبارت‌ند از اعطای امتیازات کلیدی، معافیت مالیاتی هدفمند پنج ساله برای شرکت‌های سهام عام پروژه در این دوره، تخصیص یارانه‌های انرژی هدفمند به پروژه‌های زیرساختی مانند صنایع شیمیایی یا فولادی و تضمین حاکمیتی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی در پروژه‌ها و تقویت توان انرژی طرح‌هاست. نکته مهم‌تر اینکه این اقدامات دولت نه تنها به مالی جدیدی بر دوش بودجه عمومی نمی‌گذارد، بلکه با استفاده از ظرفیت‌های غیرنقدی و امتیازات حاکمیتی، پروژه‌ها را سودده کرده و اعتماد مردم را برای سرمایه‌گذاری در طرح‌ها جلب می‌کند. بنابراین نقش دولت در این مدل، با اعطای امتیازات ویژه، معافیت‌های مالیاتی، یارانه‌های هدفمند، تضمین فاینانس و سایر ابزارهای حمایتی، کلیدی و تعیین‌کننده است. این پشتیبانی دولت، اطمینان خاطر و انگیزه لازم برای مشارکت گسترده مردم و بخش خصوصی را ایجاد می‌کند و موجب می‌شود که سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیرساختی به یک فرصت جذاب، کم‌ریسک و سودآور تبدیل شود.

وی در ادامه افزود: نکته مهم آن است که مدل شرکت سهام عام پروژه، محدود به یک ا دو حوزه خاص مانند نفت و معادن نیست. این الگو می‌تواند به راحتی به سایر حوزه‌های کلیدی کشور تعمیم یابد؛ حمل‌ونقل ریلی، انرژی‌های تجدیدپذیر، تأسیسات بندری، راه‌آهن، احداث شهرک‌های صنعتی، پروژه‌های زیربنایی کشاورزی و حتی توسعه زیرساخت‌های دیجیتال. با فراهم کردن زیرساخت قانونی، سازوکار شفاف و فرهنگسازی مناسب، شرکت سهام عام پروژه می‌تواند به ابزار اصلی توسعه ایران در دهه آینده تبدیل شود.

فلاحي در پایان گفت: شرکت سهام عام پروژه با تضمین اصل و کف سود سرمایه‌گذاری، مدلی کاربردی، پایدار و برد-برد برای توسعه زیرساخت‌های کشور است که هم‌زمان منافع همه ذی‌نفعان از جمله دولت، مردم و پیمانکاران را تأمین کرده و به‌سببتری مناسب برای رشد اقتصادی پایدار و پیشرفت کشور فراهم می‌آورد. تحقق این مدل، گامی بزرگ در مسیر خودکامی، توسعه اقتصادی و رفاه عمومی خواهد بود که شایسته توجه ویژه سیاست‌گذاران و فعالان اقتصادی کشور است.

توسعه ملی سریع‌ا باز می‌گردد.

■ شرکت سهام عام پروژه، مدل کارآمد برای تأمین مالی مردمی توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز

زهرافلاحي، کارشناس انرژی در رابطه با نیازمندی بسیار بالای صنعت نفت و گاز در راستای سرمایه‌گذاری در جهت توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز، در حال حاضر مسئله شماره یک صنعت نفت و گاز کشور در جهت تقویت طرح‌های توسعه‌ای، عدم وجود منابع مناسب در حوزه این طرح‌هاست، رویکرد اصلی نیز به جریان انداختن سرمایه مردم باید باشد، زیرا این پروژه‌های کلیدی از سودآوری بسیار خوبی برخوردار هستند، ولی در عوض بستر مناسبی برای سرمایه‌گذاری تعبیه نشده است.

وی در ادامه گفت: مدل شرکت سهام عام پروژه مدل مناسبی در زمینه به کارگیری در توسعه میادین نفت و گاز و همچنین توسعه زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز و تمامی طرح‌های توسعه‌ای است. در این مدل، با آورد به‌پایین تر پیمانکار پروژه و در عوض سرمایه‌گذاری مردم در قالب سهام ممتاز سودی، علاوه بر سرمایه‌گذاری کمتر پیمانکار، منابع بیشتری از جامعه به سمت تولید و توسعه فناوری و خلق ارزش

زهرافلاحي، کارشناس حوزه انرژی: شرکت سهام

عام پروژه با تضمین اصل و کف سود سرمایه‌گذاری، مدلی کاربردی، پایدار و برد-برد برای توسعه زیرساخت‌های کشور است که هم‌زمان منافع همه ذی‌نفعان از جمله دولت، مردم و پیمانکاران را تأمین کرده و به‌سببتری مناسب برای رشد اقتصادی پایدار و پیشرفت کشور فراهم می‌آورد

ضروری است که توسعه میادین نفت و گاز کشور در قالب شرکت سهام عام پروژه با سرمایه‌گذاری صندوق توسعه ملی اجرا شود. مدل از مشارکت گام جدیدی از ورود صندوق توسعه ملی در حوزه توسعه ابرپشران‌های اقتصادی است و بهتر از مدل قبلی در زمینه اعطای وام یا قرض به دولت و بخش غیردولتی است و مشارکت مستقیم صندوق توسعه ملی در توسعه زیرساختی کشور را به همراه خواهد داشت. با این وجود باید توجه داشت که ورود صندوق توسعه ملی در نقش شتاب‌دهندگی در ساخت پروژه است و می‌تواند پس از گذران دوره اصلی ساخت پروژه، در مدل و بستری مناسب به سمت مشارکت مستقیم مردم در این پروژه‌ها از طریق خرید سهام پروژه پیش از بهره‌برداری و در سال‌های پایانی پروژه مذکور برون‌د، اما در شرایطی که اقتصاد ایران نیازمند رشد سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد و راهبردی است، یکی از مهم‌ترین چالش‌های کشور، ضعف در تأمین مالی پروژه‌های بزرگ زیرساختی و فقدان اعتماد عمومی برای ورود سرمایه‌های خرد و کلان مردم به این حوزه است. از یک سو پروژه‌های عظیمی مانند پتروپالایشگاه‌ها، طرح‌های توسعه معدنی، زنجیره‌های ارزش شیمیایی، پروژه‌های حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای و توسعه زیرساخت‌های انرژی، نیازمند تأمین مالی بلندمدت، شفاف و مطمئن هستند و از سوی دیگر، جامعه‌ای که همواره با تورم بالا، عدم ثبات نرخ ارز و ریسک‌های سیاسی و اقتصادی مواجه است، انگیزه و امنیت کافی برای سرمایه‌گذاری در چنین طرح‌هایی را احسان نمی‌کند، بنابراین بسترسازی برای حضور و مشارکت سرمایه مردم در این پروژه‌ها بسیار مهم است.

شرکت سهام عام پروژه، مدلی از شرکت سهامی در بستر بازار سرمایه است که با هدف تأمین مالی برای اجرای پروژه‌های بزرگ و ملی تأسیس می‌شود. ویژگی منحصر به فرد این مدل تأمین مالی مبتنی بر شرکت سهام عام پروژه در مقایسه با سایر سازوکارهای تأمین مالی، وجود دو نوع سهم ممتاز است؛ به این معنی که شرکت سهام عام پروژه دارای سهام ممتاز سودی و سهام ممتاز مدیتریتی است. سهام ممتاز سودی به مردم و سرمایه‌گذاران خرد و کلان عرضه می‌شود، در حالی که سهام ممتاز مدیتریتی برای سرمایه‌گذاران بزرگ و ملی تأسیس می‌شود. ویژگی منحصر به فرد این مدل تأمین مالی مبتنی بر شرکت سهام عام پروژه در مقایسه با سایر سازوکارهای تأمین مالی، وجود دو نوع سهم ممتاز است؛ به این معنی که شرکت سهام عام پروژه دارای سهام ممتاز سودی و سهام ممتاز مدیتریتی است. سهام ممتاز سودی به مردم و سرمایه‌گذاران خرد و کلان عرضه می‌شود،